
Δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Λόμπυ Γυναικών (ΕΛΓ)

της Ρένας Λάμπα

Ημερίδα για την βία εναντίον των γυναικών στη Νέα Υόρκη

Στα πλαίσια της 42ης Συνόδου της Επιτροπής για τη θέση των Γυναικών (CSW) στη Νέα Υόρκη, το Ευρωπαϊκό Λόμπυ Γυναικών (ΕΛΓ) οργάνωσε Ημερίδα για την Βία εναντίον των Γυναικών. Στο συνέδριο πήρε μέρος και η αναπληρώτρια Γενική Γραμματέας του ΟΗΕ Louise Fréchette, η πρώτη γυναίκα που πήρε τόσο υψηλό αξίωμα στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και η οποία είχε αναλάβει καθήκοντα μόλις πριν από λίγες ημέρες. Η κ. Fréchette υποστήριξε την θέση του ΕΛΓ για την ανάγκη ενός νέου κοινωνικού συμβολαίου που να βασίζεται σε μια σαφή δέσμευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Στη διάρκεια του συνεδρίου, η γενική γραμματέας του ΕΛΓ, Barbara Helfferich, παρουσίασε τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για την Βία εναντίον των Γυναικών. Πολλά από τα μέλη του παρατηρητηρίου παρουσίασαν τις διάφορες μορφές της βίας που επικρατούν στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αντιπρόεδρος του ΕΛΓ και του ΣΔΓ Ρένα Λάμπα, παρουσίασε τις έρευνες που είχαν χρηματοδοτηθεί από το Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα δικαιώματα του Ανθρώπου και που είχαν πρωτοπαρουσιαστεί στο Ευρωπαϊκό Σεμινάριο που είχε οργανώσει ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας για την «Εμπορία Γυναικών» στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Λεπτομέρειες έχουν ήδη δημοσιευθεί σε προηγούμενο τεύχος του Αγώνα της Γυναίκας (63-64). Στις συζητήσεις που επακολούθησαν έγινε φανερό ότι όλες οι μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) ζητούν από τις κυβερνήσεις τους να πάρουν δραστικά μέτρα για την καταπολέμηση της βίας, εφαρμόζοντας τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν στο Πεκίνο.

42α Σύνοδος της Επιτροπής του ΟΗΕ για τη θέση των Γυναικών

Σε όλο το διάστημα της Συνόδου της Επιτροπής για τη θέση των Γυναικών (CSW), που κράτησε σχεδόν δεκαπέντε ημέρες, το ΕΛΓ είχε δυναμική παρουσία. Κάθε απόγευμα οργάνωνε συνάντηση με εκπροσώπους των ΜΚΟ για να συζητούν τα θέματα της ημέρας και να πάρουν αποφάσεις για την περαιτέρω στάση τους. Πολλές φορές παρίστατο σ' αυτές τις συναντήσεις και εκπρόσωπος της βρετανικής αντι-

προσωπείας, που είχε την ευρωπαϊκή προεδρία εκείνο το διάστημα και που συντόνιζε τις αποφάσεις των κρατών-μελών της Ε.Ε. ώστε να είναι ενιαίες.

Η Σύνοδος τελείωσε στις 13 Μαρτίου 1998 αφού πάρθηκαν μερικές αποφάσεις για δράση στα τέσσερα σημεία που απασχόλησαν τη διάσκεψη. Αναφέρουμε πολύ περιληπτικά μερικές από τις συμφωνημένες αποφάσεις:

Για τη **Βία εναντίον των Γυναικών** υπήρξε μια γενική συμφωνία να εντάξουν το πρόβλημα, συμπεριλαμβανομένης της οικογενειακής βίας και των επιβλαβών παραδοσιακών πρακτικών, στο σύστημα αναφοράς που έχει ήδη καθιερωθεί και λειτουργεί στην επιτροπή που παρακολουθεί την εφαρμογή της Σύμβασης για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Διάκρισης Εναντίον των Γυναικών (CEDAW). Οι κυβερνήσεις συμφώνησαν επίσης σε μια πολυδιάστατη προσέγγιση με συντονισμένα εθνικά προγράμματα και στρατηγικές που θα περιλαμβάνουν στόχους και χρονογράμματα για την εφαρμογή και παρακολούθηση μηχανισμών που θα επιτρέπουν συνεργασία με τις γυναικείες οργανώσεις. Αναφέρθηκε η ανάγκη εξεύρεσης των αναγκαίων κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση υπηρεσιών στήριξης των θυμάτων, εγκατάστασης τηλεφωνικών δικτύων SOS και καταφυγίων και εκπαίδευσης ειδικού προσωπικού τόσο σε θέματα νομικά όσο και ασφαλείας. Δεύτερον, συμφωνήθηκε να αυξηθούν οι πόροι για τη χρηματοδότηση καμπάνιας σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο τόσο για την ενημέρωση του κόσμου όσο και για να γίνει κατανοητό ότι σταμάτησε η ανοχή στα θέματα της βίας εναντίον των γυναικών όπως παρουσιάζονται πολλές φορές από τις τηλεοράσεις. Τρίτον, προτάθηκαν αρκετά μέτρα για την καταπολέμηση της εμπορίας και σεξουαλικής εκμετάλλευσης των γυναικών, συμπεριλαμβανομένης και της πορνογραφίας, όπως η ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας με την εγκατάσταση κέντρου συλλογής στοιχείων μέσα στην INTERPOL, την ενθάρρυνση των θυμάτων για προσφυγή στη δικαιοσύνη, τη συνεργασία με τις εθνικές αστυνομίες, κλπ.

Στον τομέα των **Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων** σχετικά με τις γυναίκες, έγινε αρκετή πρόοδος. Κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι γυναίκες έχουν το δικαίωμα να είναι ελεύθερες από «κάθε βία», και προτάθηκε όπως οι εθνικές πολιτικές για τη μετανάστευση και το άσυλο ενσωματώνουν μια γυναικεία προοπτική, «για να επεκτείνουν την προστασία τους σ' εκείνες τις γυναίκες που ισχυρίζονται ότι είναι θύματα καταδίω-

ξης που σχετίζεται με το φύλο τους». Γενική απαίτηση προς την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που είχε την 54η Σύνοδο της στην Βιέννη στις 16 Μαρτίου 1998, ήταν να συμπεριλάβουν τα θέματα που σχετίζονται με τα δικαιώματα της γυναίκας, και ιδιαίτερα εκείνα που έχουν να κάνουν με τα οικονομικά και τα κοινωνικά δικαιώματά τους.

Πολλές από τις συστάσεις που υπήρχαν στο κεφάλαιο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα επαναλαμβάνονταν στο τμήμα που αναφερόταν στις **Γυναίκες και τις Ένοπλες Συγκρούσεις**, και συγκεκριμένα στο αίτημα για την καθιέρωση ενός Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου.* Τα συμπεράσματα επίσης επαναλάμβαναν ότι ο συστηματικός βιασμός και η σεξουαλική δουλία στις ένοπλες συγκρούσεις αποτελούν εγκλήματα πολέμου και ότι οι δράστες μαζικών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων πρέπει να προσάγονται στη δικαιοσύνη επειδή χρησιμοποίησαν ως πολεμική στρατηγική τη βία που βασίζεται στο φύλο. Τα συμπεράσματα έδωσαν έμφαση στην ανάγκη δημιουργίας από τις γυναίκες μιας κουλτούρας ειρήνης. Τονίστηκε επίσης ότι οι γυναίκες πρέπει να συμμετέχουν σε κέντρα αποφάσεων και αποφυγής συγκρούσεων τόσο πριν όσο και σε μετα-πολεμικές καταστάσεις, και ότι πρέπει να ληφθούν «μέτρα θετικής δράσης», που θα εξασφαλίσουν την πλήρη συμμετοχή των γυναικών σ'αυτούς τους τομείς. Δόθηκε επίσης έμφαση στο ζήτημα του αφοπλισμού και τον περιορισμό της χρήσης ναρκωτικών.

Τα συμπεράσματα που αναφέρονταν στην προστασία των παιδιών γενικά, και ιδιαίτερα των **μικρών κορτσιών (Girl Child)** τονίζαν την ανάγκη δημιουργίας ενός Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού που θα εστιάζεται «στη λήψη

«Κατά τη διάρκεια της προεδρίας του Λουξεμβούργου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε κατευθυντήριες γραμμές για να συζητηθούν στην έκτακτη Σύνοδο Κορυφής για την Απασχόληση του Λουξεμβούργου, το Νοέμβριο του 1997. Οι κατευθυντήριες γραμμές είχαν τους παρακάτω κύριους στόχους:

- **Βελτίωση της απασχολησιμότητας (employability).**
- **Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.**
- **Ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των εργοδοτών για να βοηθήσουν την αγορά εργασίας να αντιδράσει στις οικονομικές αλλαγές.**
- **Ενίσχυση των ίσων ευκαιριών.**

Το ΕΛΓ είχε ετοιμάσει τότε τις δικές του θέσεις πάνω στις κατευθυντήριες γραμμές, δίνοντας έμφαση στα ιδιαίτερα προβλήματα των γυναικών τα οποία είχε παρουσιάσει η Ρένα Λάμψα στην εναλλακτική Σύνοδο Γυναικών που είχε οργανωθεί στο Λουξεμβούργο παράλληλα με την επίσημη Σύνοδο Κορυφής.

Τα συμπεράσματα της Επίσημης Συνόδου Κορυφής δεν ήταν πολύ ενθαρρυντικά. Η πολιτική απασχόλησης εξακολουθεί να βασίζεται στην αρμοδιότητα των κρατών-μελών και η μόνη δέσμευση που ανέλαβαν οι ηγέτες των Κρατών και των Κυβερνήσεων ήταν να παρουσιάσουν ένα Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Απασχόληση, που θα μπορούσε να είναι ένα βήμα για μια κοινή ευρωπαϊκή πολιτική για το θέμα αυτό.

Το ΕΛΓ ανέλυσε τα εθνικά σχέδια δράσης χρησιμοποιώντας κριτήρια που πηγάζουν από τα αιτήματα των γυναικών για ισότητα στην απασχόληση, και ανακάλυψε ότι μολοντί οι ίσες ευκαιρίες είναι ένας από τους τέσσερις πυλώνες δράσης, η αναφορά στις γυναίκες είναι πολύ αόριστη και τα προτεινόμενα μέτρα ανεπαρκή. Για το λόγο αυτό επανερ-

μέτρων για την πρόληψη και εξάλειψη της πώλησης παιδιών, της παιδικής πορνείας και πορνογραφίας». Οι κυβερνήσεις πρότειναν επίσης την ποινική δίωξη και τιμωρία των προσώπων και οργανώσεων που προωθούν τη σεξουαλική βιομηχανία, τη σεξουαλική εκμετάλλευση, πράξεις παιδοφιλίας, την παιδική πορνογραφία και τον σεξουαλικό τουρισμό που έχει για στόχο ανήλικους-ες. Επίσης συζητήθηκε το θέμα της παιδικής εργασίας που επρόκειτο να είναι θέμα της Διάσκεψης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO) στη Γενεύη.

Κατά τις συζητήσεις των τεσσάρων αυτών σημαντικών θεμάτων τονίστηκε για πρώτη φορά κατά πλειοψηφία η ανάγκη μεγαλύτερης συνεργασίας των διαφόρων οργανισμών του ΟΗΕ και επιτροπών μεταξύ τους και την ύπαρξη διασυνδέσεων με τις εθνικές και περιφερειακές δραστηριότητες.

Ευρωπαϊκή Σύνοδος Κορυφής Γυναικών για Θέματα Απασχόλησης

Το ΕΛΓ οργάνωσε στις 5 Ιουνίου 1998, στο Κάρντιφ, μια Σύνοδο Κορυφής Γυναικών για θέματα απασχόλησης. Στη Σύνοδο πήραν μέρος οι σημαντικότερες Ευρωπαϊκές Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις καθώς και εκπρόσωποι από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Σύνοδος κατέληξε σε μια σειρά συστάσεων που στόχος τους είναι να γίνει η ισότητα πυρήνας της ευρωπαϊκής πολιτικής για την Απασχόληση.

Παραθέτουμε αποσπάσματα από την ομιλία της Ρένας Λάμψα, που παρουσίασε στη Σύνοδο τις θέσεις του ΕΛΓ:

* Η Διπλωματική Σύνοδος του ΟΗΕ που έγινε στη Ρώμη από 15 Ιουνίου έως 17 Ιουλίου αποφάσισε τη δημιουργία ενός μόνιμου Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου (INTERNATIONAL CRIMINAL COURT (ICC)). Η απόφαση υιοθετήθηκε με 120 ψήφους υπέρ, 7 εναντίον και 21 αποχές. Έδρα του Δικαστηρίου θα είναι η Χάγη, και θα αρχίσει να λειτουργεί αμέσως μετά την επικύρωση της απόφασης.

χόμαστε σήμερα, πριν από τη δεύτερη Σύνοδο Κορυφής για την Απαχόληση με νέες συστάσεις, έχοντας μια σφαιρική άποψη όλων των προβλημάτων που οι γυναίκες πρόκειται να αντιμετωπίσουν στο μέλλον της εργασιακής τους ζωής. Αλλά πρώτα θα θέλαμε να επιστρέψουμε την προσοχή σας σε άλλες σημαντικές αλλαγές που πρόκειται να προκύψουν συγχρόνως με τις νέες πολιτικές για την απασχόληση:

Όπως είχε προταθεί κι από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση θάπρεπε να βελτιώσει και να εκσυγχρονίσει την κοινωνική ασφάλιση. Η ΕΕ θάπρεπε να επανεξετάσει τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, έτσι που να λαμβάνεται υπόψη η ανισότητα των φύλων στην αγορά εργασίας. Χρειαζόμαστε μια σε βάθος μελέτη για να γίνει αντιληπτή όλη η περιπλοκότητα των σημερινών προβλημάτων. Και χάρηκα πολύ που άκουσα την Danielle Meulders (Βελγίδα κοινοτική εμπειρογνώμων - κυρία ομιλήτρια της Συνόδου Κορυφής Γυναίκων) ν'αναφέρεται στην εξατομίκευση των δικαιωμάτων, ένα παλιό θέμα συζητήσεων των γυναικείων οργανώσεων.

Ο εκσυγχρονισμός της αγοράς εργασίας δεν πρέπει να γίνει σε βάρος του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, και ένα ελάχιστο όριο μισθού θα πρέπει να καθιερωθεί σε όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης.

Η κοινωνική προστασία θα πρέπει να προσαρμοστεί στις νέες μορφές «ευέλικτης» απασχόλησης, όπως η μερική εργασία και η τηλεργασία. Και δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι οι γυναίκες αποτελούν το 80,6% των εργαζομένων με μερική απασχόληση. Είναι επίσης ζωτικό να ληφθούν μέτρα που θα βοηθήσουν άτομα που δεν υπολογίζονται ανάμεσα στους άνεργους και που ζουν με άσχημες συνθήκες. Η ανεργία μακράς διάρκειας οδηγεί στο κοινωνικό αποκλεισμό, και μολονότι όλοι μιλούν για την ανάγκη ανεύρεσης καταπολέμησής της, η εκστρατεία εναντίον του κοινωνικού αποκλεισμού φαίνεται να έχει ξεχαστεί.

Ένα άλλο ζήτημα που συνδέεται άμεσα με την απασχόληση είναι η φορολογική πολιτική. Οι εθνικές κυβερνήσεις θα πρέπει να βρουν περισσότερο νεωτεριστικούς τρόπους φορολόγησης, που να στοχεύουν στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας από τη μια πλευρά και από την άλλη να σταματήσουν να κάνουν τους πλούσιους πλουσιότερους και τους φτωχούς φτωχότερους.

Το ΕΛΓ πιστεύει ότι δεν είναι δυνατόν να ενθαρρύνει κανείς την επιχειρηματικότητα χωρίς τη δημιουργία κατάλληλης υποδομής έτσι ώστε η ένταξη των γυναικείων συμφερόντων σε κάθε πολιτική (mainstreaming) να γίνει πραγματικότητα. Σε κανένα από τα εθνικά σχέδια δράσης δεν υπάρχει συνδυασμένη πολιτική για τις πολιτικές απασχόλησης. Το ΕΛΓ υποστηρίζει την άποψη της Συμβουλευτικής Επιτροπής ότι οι γυναίκες απόψεις θα έπρεπε να ενσωματωθούν σε όλους τους «πυλώνες».

Εξάλλου, θα πρέπει να ληφθούν ειδικά μέτρα για να καταπολεμηθεί η δομική διάκριση εναντίον των γυναικών. Γι'αυτό το λόγο, το ΕΛΓ προτείνει να δεσμευτούν τα κράτη-μέλη σε μια πολιτική θετικής δράσης στην αγορά εργασίας, που κατά προτίμηση να γίνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έτσι ώστε να καθαρθεί η παρούσα κατάσταση. Το ευχάριστο είναι, ωστόσο, ότι μερικά κράτη-μέλη προσπαθούν να δώσουν στο θέμα αυτό μια συνταγματική βάση, όπως η Πορτογαλία και η Αυστρία. Στην Ελλάδα επίσης, η προταθείσα από τον Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας τροποποίηση άρθρων του Συντάγματος έγινε δεκτή σχεδόν ομόφωνα από το Εθνικό Κοινοβούλιο (282 ναι, 1 όχι και 1 αποχή). Η θετική δράση είναι ο μόνος τρόπος για να επιτευχθεί ίση συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Κατά συνέπεια το ΕΛΓ προτείνει στο μέλλον να ληφθεί σοβαρά υπόψη ότι η ίση συμμετοχή στην λήψη αποφάσεων είναι η βάση για μια δικαιότερη πολιτική απασχόλησης.

Κάτι άλλο που παραμένει πολύ αόριστο στα εθνικά σχέδια δράσης είναι τα ποσά του προϋπολογισμού που θα διατεθούν για τα προτεινόμενα μέτρα, ιδιαίτερα εκείνα που αφορούν τις ίσες ευκαιρίες. Ζητούμε, λοιπόν, να ενισχυθούν οι δεσμεύσεις των κρατών-μελών με ανάλογες δεσμεύσεις για τους προϋπολογισμούς του 1998.

Τέλος, θα ήθελα να τονίσω τη σημασία της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για όλες τις ηλικιακές ομάδες. Ζητούμε πρόσβαση ποιοτικής εκπαίδευσης για όλες τις γυναίκες, λαμβάνοντας υπόψη τις διάφορες ομάδες γυναικών με διαφορετικά προβλήματα. Ζητούμε πλήρη αναθεώρηση του χρόνου εργασίας, που να βασίζεται στις απαιτήσεις της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να επαναλάβω την πίστη μας στην ανάγκη δημιουργίας ενός νέου κοινωνικού συμβολαίου που θα καθιερώνει μια νέα σχέση ανάμεσα στην εργασία και στο εισόδημα στα πλαίσια της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Καλούμε επίσης τις γυναικείες οργανώσεις ν'αγωνιστούν για να εμπλακούν στην ανάπτυξη και την εκτίμηση των εθνικών σχεδίων δράσης».

Εκστρατεία για τις Ευρωεκλογές του 1999

Το ΕΛΓ ανέλαβε την πρωτοβουλία της οργάνωσης μιας συντονισμένης εκστρατείας για μια ισόρροπη συμμετοχή στις επόμενες ευρωεκλογές.

Οι εκλογές για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα γίνουν τον Ιούνιο του 1999. Οι άνδρες αποτελούν το 74,3% του σημερινού κοινοβουλίου, παρόλο που οι γυναίκες αποτελούν πάνω από το 50% του πληθυσμού. Η εκστρατεία που αναλαμβάνει το ΕΛΓ μαζί με άλλες ευρωπαϊκές οργανώσεις έχει για στόχο τα εθνικά πολιτικά κόμματα. Σκοπός της εκστρατείας είναι να ενθαρρύνει αυτά τα κόμματα να

παρασιάσουν λίστες σύμφωνα με την αρχή της εναλλαγής ανάμεσα σε γυναίκες και άνδρες, κάτι που θα μας φέρει πιο κοντά σε μια αληθινά αντιπροσωπευτική δημοκρατία.

Η εκστρατεία βασίζεται σ'ένα ισχυρό νομικό οπλοστάσιο, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Το ΕΛΓ καλεί όλες τις οργανώσεις που εργάζονται για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων της γυναίκας να στηρίξουν αυτή την εκστρατεία για τις Ευρωεκλογές του 1999.

Περισσότερες λεπτομέρειες σε επόμενο τεύχος του «Αγώνα της Γυναίκας».